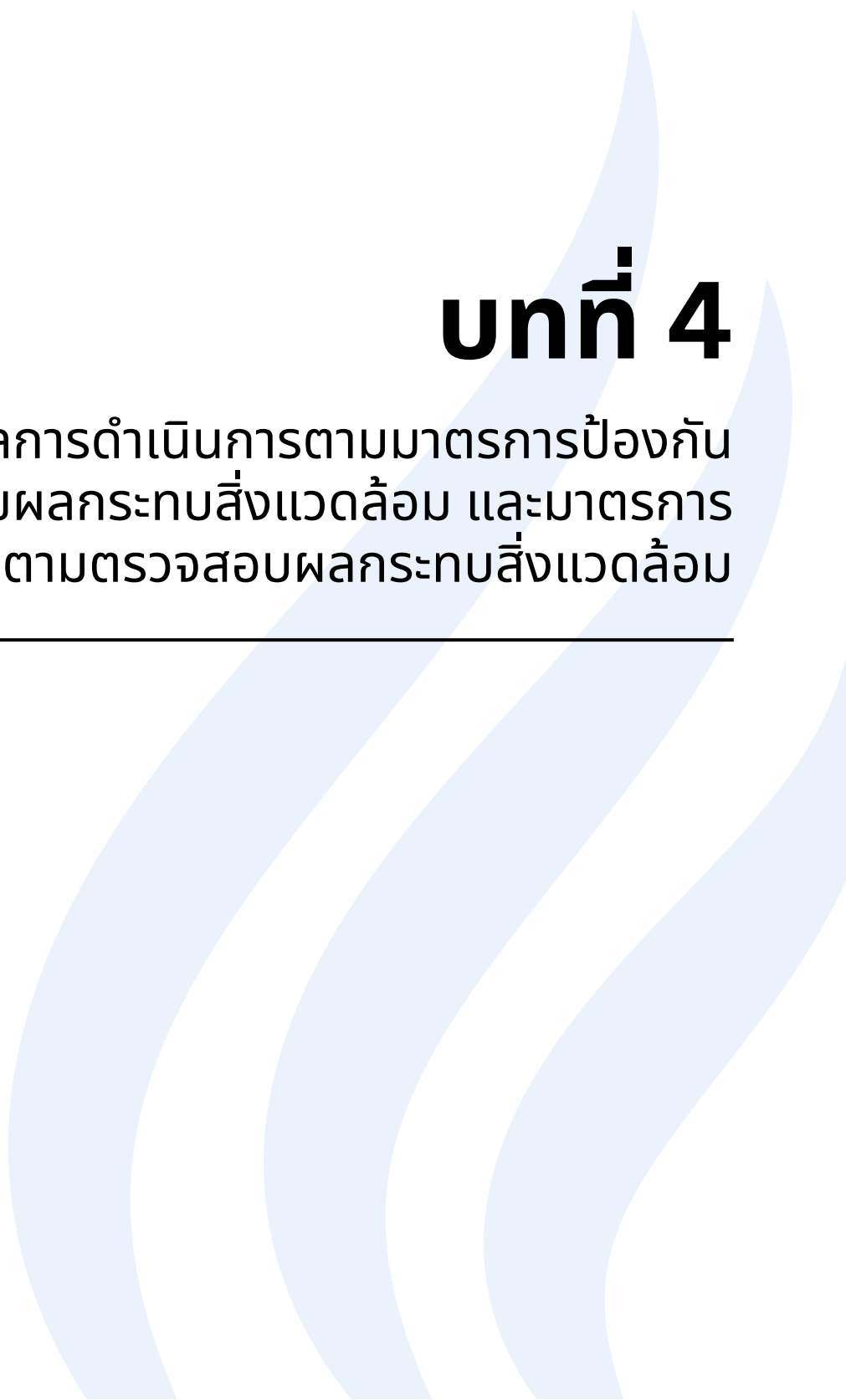

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกัน
และแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการ
ติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

บทที่ 4

บทที่ 4 สรุปผลการดำเนินการมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร สามารถสรุปผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ดังต่อไปนี้

4.1 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันโครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร อยู่ในระยะก่อสร้าง ซึ่งดำเนินการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนี้

4.1.1 ด้านทรัพยากรกายภาพ

สภาพภูมิประเทศ กิจกรรมการก่อสร้างดำเนินการในพื้นที่โครงการเท่านั้น โดยมีการกันเขตพื้นที่ก่อสร้างเพื่อหลีกเลี่ยงการรบกวนพื้นที่ไม่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการปลูกต้นไม้เพื่อปรับภูมิทัศน์บริเวณห้วงงานแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2565

คุณภาพอากาศ มีการดำเนินการฉีดพรมน้ำบริเวณพื้นที่ก่อสร้างและถนนทางเข้าออกพื้นที่อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง ดำเนินการปิดคลุมผ้าใบรถบรรทุกขณะขนส่งวัสดุอุปกรณ์ทุกครั้ง มีการตรวจสอบสภาพเครื่องจักร เครื่องยนต์ และยานพาหนะเป็นประจำ มีการจำกัดความเร็วของรถ คนงานก่อสร้างใส่หมวก สวมถุงมือ และผ้าปิดหน้าเพื่อป้องกันฝุ่นเป็นประจำ

ทรัพยากรดิน ดำเนินการก่อสร้างเฉพาะในพื้นที่โครงการเท่านั้น เพื่อลดปริมาณดินที่ถูกรบกวนจากการขุดหรือปรับพื้นที่ในการก่อสร้าง รวมถึงนำดินที่ขุดมาใช้ประโยชน์ในการก่อสร้าง

ธรณีวิทยาและการเกิดแผ่นดินไหว สำนักออกแบบวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม ได้ออกแบบโครงการตามเกณฑ์มาตรฐาน และมีการเจาะสำรวจทางธรณี และทำการขุดเปิดหน้าดิน โดยขุดลอกเฉพาะหน้าดินที่มีรากไม้และอินทรีย์สารออก ความลึกเฉลี่ย 2 เมตร เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย ของดินและพัดพาลงสู่แหล่งน้ำ

วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง มีการนำดินจากการขุดบ่อก่อสร้างมาใช้ก่อสร้างองค์ประกอบโครงการ โดยดำเนินการขุดดินให้เสร็จในช่วงหน้าแล้ง จำกัดพื้นที่กองดินจากการขุดให้อยู่ในพื้นที่ก่อสร้างเท่านั้น บดอัดดินปรับถมดิน และฉีดพรมน้ำบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง เพื่อลดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง และมีการปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันการกัดเซาะ

เสียงและความสั่นสะเทือน คนงานก่อสร้างต้องใส่อุปกรณ์ป้องกันเสียงโดยเฉพาะพื้นที่ที่เสียงดังเกิน 85 เดซิเบล (เอ) และทำงานไม่เกิน 8 ชม./วัน.เลิกงานไม่เกิน 18.00 น.มีการจัดทำช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียน และ กรณีมีการร้องเรียน สามารถร้องเรียนปัญหาได้ที่สำนักงานโครงการ

ตะกอน ดำเนินการก่อสร้างและขุดเปิดหน้าดินในฤดูแล้ง มีการจัดพื้นที่เทกองวัสดุก่อสร้างให้อยู่ในพื้นที่ก่อสร้าง และก่อสร้างทางระบายน้ำฝน และก่อสร้างทางระบายน้ำฝน คันดิน และบ่อดักตะกอนในพื้นที่ก่อสร้าง เพื่อดักเศษวัสดุหิน ตะกอนไม่ให้ถูกชะล้างลงสู่ลำน้ำ

การชะล้างพังทลายของดิน ดำเนินการเปิดพื้นที่ก่อสร้างเท่าที่จำเป็น

อุทกวิทยาน้ำผิวดิน ดำเนินการขุดขยายลำน้ำในช่วงฤดูแล้งก่อนเข้าฤดูฝน และติดตั้งโทรมาตรวัดระดับน้ำอัตโนมัติ จำนวน 1 สถานี

คุณภาพน้ำผิวดิน มีการก่อสร้างคูระบายน้ำ และบ่อดักตะกอนในพื้นที่ก่อสร้าง เพื่อดักตะกอนจากการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ดำเนินการสร้างที่ปักคนงานและอาคารสำนักงานโครงการให้อยู่ห่างจากแหล่งน้ำไม่น้อยกว่า 50 เมตร มีการจัดหาถังขยะให้เพียงพอและให้หน่วยงานท้องถิ่นนำไปกำจัดให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยห้ามคนงานทิ้งขยะลงสู่แหล่งน้ำผิวดินอย่างเด็ดขาด การเติมน้ำมันเครื่องจักรดำเนินการในพื้นที่เฉพาะที่เตรียมไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการหกหรือไหลลงสู่แหล่งน้ำ หากดำเนินการปิดกั้นลำน้ำแม่น้ำยม จะแจ้งให้ผู้อาศัยด้านท้ายน้ำได้รับทราบ และดำเนินการปลูกพืชคลุมดินบริเวณพื้นที่ก่อสร้างเพื่อลดการชะล้างพังทลายของดิน

พื้นที่ชุ่มน้ำ ดำเนินการวางแผนการก่อสร้าง โดยหลีกเลี่ยงการขุดเปิดหน้าดินและงานฐานรากช่วงฤดูฝน

4.1.2 ด้านทรัพยากรชีวภาพ

สัตว์ป่า มีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ก่อสร้างให้ชัดเจนและควบคุมกิจกรรมก่อสร้างไม่ให้เกิดการรบกวนพฤติกรรมของสัตว์ป่ารวมทั้งควบคุมไม่ให้มีการล่า และจับสัตว์ป่า ระวังระวังกิจกรรมที่จะกระทบต่อแหล่งอาหาร แหล่งน้ำ แหล่งทำรังวางไข่ และถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า จากการลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบ ไม่พบสัตว์ป่าในพื้นที่โครงการ

สิ่งมีชีวิตในน้ำ สำนักงานออกแบบวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมได้มีการออกแบบทางผ่านปลา และปัจจุบันมีการดำเนินการก่อสร้างในช่วงฤดูแล้ง เพื่อลดผลกระทบจากตะกอนดินลงสู่แหล่งน้ำ ทำการเบี่ยงทางน้ำเพื่อมิให้เกิดการปิดกั้นการไหลของน้ำ และควบคุมที่ปักคนงานมิให้มีการทำลายสิ่งปฏิกูล

4.1.3 ด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

ระบบชลประทาน ดำเนินการก่อสร้างในฤดูแล้ง เพื่อลดผลกระทบจากตะกอนดินลงสู่แหล่งน้ำ

เกษตรกรรมและปศุสัตว์ มีการประชาสัมพันธ์ก่อนการก่อสร้างโครงการ เพื่อให้เก็บเกี่ยวผลผลิตล่วงหน้า ส่วนการจ่ายค่าชดเชยได้ดำเนินการแล้ว

การใช้น้ำ มีการก่อสร้างบ่อดักตะกอนในบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง เพื่อดักเศษวัสดุหิน ตะกอนและอื่นๆ จากกิจกรรมการก่อสร้างไม่ให้ถูกชะล้างลงสู่ลำน้ำ

การบริหารการใช้น้ำ มีการประชุมเตรียมความพร้อมกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อให้ประชาชนได้เตรียมความพร้อมและวางแผนการบริหารการใช้น้ำให้สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำในแต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสม

การระบายน้ำและการบรรเทาอุทกภัย มีการควบคุมดูแลไม่ให้เศษวัสดุก่อสร้างหล่นลงไปในลำน้ำ โดยการทำช่องระบายน้ำให้ไหลผ่านพื้นที่ก่อสร้างไปด้านท้ายน้ำ เพื่อป้องกันการกีดขวางการไหลของน้ำ

การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีการป้องกันไม่ให้คนงานหรือประชาชนจับสัตว์น้ำ

ในแหล่งน้ำบริเวณพื้นที่โครงการด้วยเครื่องมือที่อยู่ในลักษณะเร่งการทำลายสัตว์น้ำ หรือเครื่องมืออันตราย

การใช้ประโยชน์ที่ดิน กิจกรรมการก่อสร้างดำเนินการในพื้นที่โครงการเท่านั้น

พลังงานและไฟฟ้า มีการเช่าเครื่องปั่นไฟจากชาวบ้านเพื่อให้สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ในกรณีที่เกิดปัญหากระแสไฟฟ้าตกหรือดับ

การคมนาคมขนส่ง มีการดำเนินการก่อสร้างถนนทดแทน ดำเนินการควบคุมการจราจร ควบคุมความเร็วและน้ำหนักรถบรรทุก รวมทั้งฉีดพรมน้ำบริเวณที่อาจก่อให้เกิดฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย และจัดทำป้ายแสดงแผนการก่อสร้างกำหนดระยะเวลา และตำแหน่งที่ก่อสร้างให้ชัดเจน

การจัดการน้ำเสีย สิ่งปฏิกูล และขยะมูลฝอย มีการจัดสร้างห้องน้ำบริเวณสำนักงานโครงการและจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีฝาปิดอย่างมิดชิดกระจายตามบริเวณต่างๆ พร้อมทั้งประสานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เข้ามาจัดเก็บและนำไปกำจัด

การจัดการลุ่มน้ำ ดำเนินการก่อสร้างเฉพาะในพื้นที่โครงการเท่านั้น ก่อสร้างบ่อดักตะกอนเพื่อป้องกันไม่ให้เศษวัสดุ ดิน หิน และตะกอนจากกิจกรรมก่อสร้างถูกชะล้างลงสู่ลำน้ำ และทำการปรับสภาพพื้นที่และปลูกพืชคลุมดิน หลังจากการใช้พื้นที่

4.1.4 ด้านคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

เศรษฐกิจและสังคม มีการประชุมสร้างความเข้าใจกับผู้ได้รับผลกระทบและ ดำเนินการจ่ายค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สินไปแล้ว มีการจัดทำป้ายแสดงแผนการก่อสร้างโครงการ มีการฉีดพรมน้ำบนถนนวันละ 2 ครั้ง และควบคุมความเร็วของรถบรรทุกที่วิ่งผ่านชุมชน

สุขภาพอนามัยและการบริการสาธารณสุข

การศึกษาสิ่งคุกคามทางชีวภาพ มีการตรวจสอบสุขภาพคนงานก่อนรับเข้าทำงานและดำเนินงานตามแผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวัง โรคติดต่อที่มีน้ำและอาหารเป็นสื่อ และแผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังพาหะและโรคติดต่อนำโดยแมลง ตามหัวข้อที่ 5.1.3 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่มีน้ำและอาหารเป็นสื่อ หน้าที่ 5-8 และหัวข้อที่ 5.1.4 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังพาหะและโรคติดต่อนำโดยแมลง หน้าที่ 5-11

การศึกษาสิ่งคุกคามทางสังคม มีการจ้างแรงงานในท้องถิ่น และร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการรักษาความปลอดภัย รวมทั้งประชาสัมพันธ์โครงการและเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโครงการ

การศึกษาสิ่งคุกคามทางการยศาสตร์ มีการจัดหาอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน มีเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ประจำอยู่ในพื้นที่ก่อสร้าง และมีการตรวจตราความปลอดภัยในขณะทำงาน

การศึกษาสิ่งคุกคามทางสุขภาพจิต มีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์โครงการในระยะก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 - 2566 เพื่อสร้างความเข้าใจและลดความกังวลให้กับประชาชน

การศึกษาด้านสุขภาพอนามัยทั่วไปของประชาชน มีการดำเนินงานตามแผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่มีน้ำและอาหารเป็นสื่อ และแผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังพาหะและโรคติดต่อ นำโดยแมลง ตามหัวข้อที่ 5.1.3 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่มีน้ำและอาหารเป็นสื่อ หน้าที่ 5-8 และหัวข้อที่ 5.1.4 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังพาหะและโรคติดต่อนำโดยแมลง หน้าที่ 5-11

การศึกษาด้านภาวะโภชนาการ มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการให้ประชาชนได้รับทราบเพื่อลดความวิตกกังวล ตามหัวข้อที่ 5.1.1 แผนงานเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้าใจด้านการป้องกันแก้ไขและติดตาม หน้าที่ 5-3 และมีการตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามหัวข้อที่ 5.1.5 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม หน้าที่ 5-19 ตั้งแต่เริ่มดำเนินการก่อสร้างในปี พ.ศ.2563

การศึกษาด้านการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข มีการคัดกรองสุขภาพแรงงานก่อนเข้าปฏิบัติงาน มีการก่อสร้างที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะ คนงาน และผู้ควบคุมงานมีการใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลอย่างถูกต้อง

การศึกษาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีการก่อสร้างที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะและดำเนินการ จัดหาน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคและบริโภคอย่างพอเพียง ตามหัวข้อที่ 5.1.5 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม หน้าที่ 5-19

การศึกษาด้านประชากรศาสตร์ มีการจ้างแรงงานในท้องถิ่น เพื่อลดการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากร และโรคที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่น

การท่องเที่ยว กีฬา แหล่งนันทนาการ และสุนทรียภาพ ในปี พ.ศ. 2565 ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณห้วยงานและอาคารประกอบ

การชดเชยทรัพย์สิน กรมชลประทานมีแผนการประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้ได้รับผลกระทบได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอย่างต่อเนื่องและมีการจ่ายค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สินในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

4.2 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันโครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร อยู่ในระยะก่อสร้าง ซึ่งดำเนินการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดังนี้

4.2.1 ด้านทรัพยากรกายภาพ

ลักษณะภูมิอากาศ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้าง จึงยังไม่ได้ดำเนินการติดตั้งสถานีวัดน้ำฝน ซึ่งจะดำเนินการในปี 2567

ตะกอน มีการก่อสร้างชุดเปิดหน้าดินในฤดูแล้งเท่านั้น เพื่อป้องกันปัญหาการกัดเซาะ มีการปลูกพืชคลุมดิน และเรียงหินบริเวณที่ลาดชัน

อุทกวิทยาน้ำผิวดิน ดำเนินการติดตั้งสถานีโทรมาตรวัดระดับน้ำอัตโนมัติบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำยม ทางหลวงชนบท 1276 จำนวน 1 สถานี แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2564 และในปัจจุบันปี พ.ศ. 2566 มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำตามหัวข้อที่ 5.2.1 แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน หน้าที่ 5-41

คุณภาพน้ำผิวดิน เก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 จำนวน 7 จุดเก็บ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2565 และมีแผนเก็บตัวอย่างครั้งที่ 2 ในเดือนสิงหาคม 2566 ตามหัวข้อ 5.2.2 แผนการติดตามตรวจสอบด้านคุณภาพน้ำผิวดิน หน้าที่ 5-46

คุณภาพน้ำใต้ดิน ดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำใต้ดินจำนวน 5 จุดเก็บ ครั้งที่ 1 เมื่อเดือนวันที่ 9 มีนาคม 2566 และมีแผนเก็บตัวอย่างครั้งที่ 2 ในเดือนกันยายน 2566 ตามหัวข้อที่ 5.2.3 แผนการติดตามตรวจสอบระดับน้ำใต้ดินและคุณภาพน้ำใต้ดิน หน้าที่ 5-74

4.2.2 ด้านทรัพยากรชีวภาพ

สิ่งมีชีวิตในน้ำ มีแผนดำเนินการเก็บตัวอย่าง จำนวน 2 ครั้ง/ปี จำนวน 7 จุด ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 10-13 พฤษภาคม 2566 ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการวิเคราะห์ และมีแผนการเก็บตัวอย่างครั้งที่ 2 ในเดือนสิงหาคม ตามหัวข้อที่ 5.2.7 แผนการติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง หน้าที่ 5-107

4.2.3 ด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์

ระบบชลประทาน มีการดำเนินการบริเวณลำน้ำยม และติดตามตรวจสอบช่องทางระบายน้ำอย่างสม่ำเสมอ

การระบายน้ำและการบรรเทาอุทกภัย มีการดำเนินการบริเวณลำน้ำยม และติดตามตรวจสอบการระบายน้ำไปทางทำน้ำ โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง

การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีแผนการเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์ตัวอย่างปลา และวิเคราะห์ตัวอย่างแพลงก์ตอนในแม่น้ำยม พื้นที่โครงการประตูระบายน้ำบ้านวังจิก โดยการสุ่มเก็บตัวอย่างจำนวน 2 ครั้ง ในเดือนพฤษภาคม และเดือนกรกฎาคม 2566 จำนวน 7 จุดสำรวจ ตามหัวข้อที่ 5.2.7 แผนการติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง หน้าที่ 5-107

การใช้ประโยชน์ที่ดิน กองเก็บวัสดุก่อสร้าง และเครื่องจักรต่างๆ ได้จัดวางให้อยู่ในพื้นที่เขตก่อสร้าง

4.2.4 ด้านคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

เศรษฐกิจและสังคม ดำเนินการสำรวจสภาพเศรษฐกิจสังคม ความคิดเห็นของครัวเรือนในพื้นที่รับประโยชน์และครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากการมีโครงการฯ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพสังคมและการประกอบอาชีพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความคิดเห็นของครัวเรือนตัวอย่าง และด้านโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน รวมทั้งข้อเสนอแนะ ที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างโครงการ ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2564 ตามแผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพเศรษฐกิจสังคม